

PRŮVODCE ZKOUŠKOU Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

SPOLEČNÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY JARNÍ ZKUŠEBNÍ OBDOBÍ 2020

Zkouška z českého jazyka a literatury je povinným zkušebním předmětem společné části maturitní zkoušky. Jedná se o komplexní zkoušku, u které je zapotřebí, abyste úspěšně vykonali **všechny dílčí zkoušky**. V souvislosti s přerušением prezenční výuky ve školách doznala pravidla pro konání zkoušky v jarním zkušebním období jedné podstatné změny. V souladu s ustanovením [zákona č. 135/2020 Sb.](#), kterým se upravují pravidla pro konání maturitní zkoušky, se zkouška **nekoná formou písemné práce** – skládá se tedy pouze z dílčích zkoušek konaných formou **didaktického testu** a **ústní zkoušky**. Tato změna se týká všech žáků, kteří budou v jarním zkušebním období konat maturitní zkoušku, bez ohledu na to, zda se jedná o jejich řádný, náhradní či opravný termín.

Společná část maturitní zkoušky bude zahájena **1. června 2020** didaktickými testy. Časový rozvrh konání zkoušek je stanoven v [jednotném zkušebním schématu](#), které vydalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Didaktický test z českého jazyka a literatury se bude konat **2. června 2020 od 8:00**. Ústní zkouška se uskuteční v termínu stanoveném ředitelem školy v období **od 1. června do 17. července 2020**. S konkrétním datem a místem konání zkoušek vás ředitel školy prokazatelně seznámí, a to nejpozději 5 dnů před konáním příslušné zkoušky.

DÍLČÍ ZKOUŠKA	ČAS ZAČÁTKU ZKOUŠKY	VYMEZENÝ ČAS	POVOLENÉ POMŮCKY
Didaktický test	2. června 2020 8:00	75 minut	Psací potřeby (modře nebo černě píšící propisovací tužka, obyčejná tužka, barevné tužky či fixy na poznámky či podtržení v testovém sešitě)
Ústní zkouška	Stanoví ředitel školy	20 minut na přípravu + max. 15 minut na zkoušku	Psací potřeby

Žáci s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky (PUP MZ) mohou mít prodloužen čas na vykonání dílčích zkoušek. Také mohou používat kompenzační pomůcky, a to na základě doporučení školského poradenského zařízení. Žáci, kteří se vzdělávali v předcházejících 8 letech alespoň 4 roky ve škole mimo území České republiky a kteří o to zažádali v přihlášce k maturitní zkoušce, mají u didaktického testu navýšen časový limit o 30 minut a mohou používat překladový slovník.

DIDAKTICKÝ TEST

Didaktický test ověřuje osvojení **základních jazykových a literárních vědomostí a dovedností** a obsahuje tzv. uzavřené i otevřené úlohy. Uzavřené úlohy jsou takové, u nichž vybíráte z nabídky odpovědí. Úlohy mohou být různého typu (s výběrem ze 4 alternativ, svazek dichotomických úloh, přiřazovací a uspořádací). Naopak otevřené úlohy žádnou nabídku odpovědí neobsahují a je na vás, abyste správnou odpověď doplnili. U každé úlohy je vždy uveden maximální možný počet bodů, který lze získat za správné řešení.

Seznam literárních žánrů, autorů, děl a termínů, které se mohou objevit v úlohách didaktického testu z českého jazyka a literatury, je uveden v [katalogu požadavků](#).

Časový limit na řešení zkoušky je 75 minut. Žáci s PUP MZ nebo žáci, kteří se vzdělávali v předcházejících 8 letech alespoň 4 roky ve škole mimo území České republiky, mohou mít čas prodloužen, viz kapitola Základní informace.

Maximální možný počet bodů za celý test je 50, **hranice úspěšnosti je 22 bodů**. Test je vyhodnocován centrálně.

Při řešení jednotlivých úloh testu si můžete dělat poznámky do testového sešitu. Odpověď je však **nutné vždy zapsat do záznamového archu**, a to podle pravidel, která naleznete na titulní straně testového sešitu. **V průběhu zkoušky není dovoleno používat žádné pomůcky kromě psacích potřeb.** Výjimkou jsou žáci s PUP MZ, kteří mohou využívat kompenzační pomůcky v souladu s platným doporučením školského poradenského zařízení. Žáci, kteří se vzdělávali v předcházejících 8 letech alespoň 4 roky ve škole mimo území České republiky, mohou využít překladový slovník.

RADY A DOPORUČENÍ PRO KONÁNÍ DIDAKTICKÉHO TESTU

- **Pečlivě prostudujte katalog požadavků.** V didaktickém testu se může vyskytnout úloha, jejíž řešení se opírá o znalost termínu uvedeného v katalogu. V tomto případě nemusí být v testu k dispozici definice daného termínu. Např. pokud bude v rámci testu vyžadována identifikace anafory, tato figura nemusí být definována, protože je zahrnuta do výčtu tropů a figur v katalogu požadavků (viz bod 1.9); pokud ale bude vyžadována identifikace epanastrofy, při řešení úlohy bude definice této figury k dispozici.
- **Seznamte se předem s podobou didaktického testu.** Testová zadání z předchozích let naleznete na maturita.cermt.cz.

- **Čtete pečlivě zadání úloh.** Dejte si pozor zejména na zadání úloh, v nichž se **pracuje se zápořem** (např. není, neobsahuje).
- Při řešení úloh, které se vztahují k výchozímu textu, **pracujte pouze s informacemi, které jsou v daném výchozím textu obsaženy.** Žádná úloha (s výjimkou úloh ověřujících interdisciplinární souvislosti) nevyžaduje znalost faktů, které konkrétní text neuvádí.
- **Hodnotí se pouze odpovědi uvedené v záznamovém archu.** Řiďte se tedy **pravidly** pro správný zápis odpovědí, která jsou uvedena **na první straně testového sešitu.** Dbejte na to, aby odpovědi na otevřené úlohy byly čitelné a nepřesahovaly pole určená k zápisu těchto odpovědí.
- U otevřených úloh se **za chybu považuje nesprávná, tj. i nadbytečná nebo chybějící dílčí odpověď, přičemž počet chyb se promítá do hodnocení úlohy.** Pokud tedy máte např. napsat správně všechna slova, která jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou, nebo vypsát z výchozího textu všechna zájmena, zapište pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou správnou odpovědí, a zbývající odpovědi **netipujte** – riskujete tím ztrátu bodů.

Příklad: Máte nalézt ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napsat je pravopisně správně (např. úloha 29 [didaktického testu](#) z jarního zkušební období 2019).

BODOVÉ HODNOCENÍ ÚLOHY	SPRÁVNÉ ŘEŠENÍ	ZAPSANÉ ŘEŠENÍ	HODNOCENÍ
max. 4 body 0 chyb – 4 b. 1 chyba – 3 b. 2 chyby – 2 b. 3 chyby – 1 b. 4 a více chyb – 0 b.	sdělení, daný, porozumět, cíli	Žák 1: sdělení, daný, pomněrně, cíli	1 slovo nenalezeno (porozumět), 1 slovo neodpovídá zadání (pomněrně) = 2 chyby → žák 1 obdrží za tuto úlohu 2 body z celkových 4 bodů.
		Žák 2: sdělení, daný, cíli	1 slovo nenalezeno (porozumět) = 1 chyba → žák 2 obdrží za tuto úlohu 3 body z celkových 4 bodů.

- **V zastoupení jednotlivých odpovědí nehledejte žádný systém.** Např. u úloh s výběrem ze 4 alternativ (vybíráte z nabídky odpovědí A–D) se může ve čtyřech úlohách za sebou vyskytovat správná odpověď A, u svazku čtyř dichotomických úloh (u každé úlohy vybíráte z nabídky ANO/NE) se mohou objevit odpovědi ANO, NE v poměru 2 : 2, 1 : 3 nebo 0 : 4. Způsob hodnocení svazků naleznete na maturita.cermat.cz.
- **Rozvrhněte si správně čas,** nechte si dostatek času na finální kontrolu a zápis odpovědí do záznamového archu.

ÚSTNÍ ZKOUŠKA

Základem ústní zkoušky jsou školní seznam a žákovský seznam literárních děl. Ze školního seznamu literárních děl, který stanovil ředitel školy, jste si v souladu s pravidly stanovenými katalogem požadavků (viz tabulka níže) vybrali vlastní seznam **20 literárních děl. Seznam bylo nutné odevzdat řediteli školy nejpozději do 18. května 2020.** Na základě tohoto seznamu škola následně vytvoří pracovní listy (zadání), ze kterých si budete u zkoušky losovat.

PRAVIDLA PRO VÝBĚR LITERÁRNÍCH DĚL		
Žák vybírá 20 literárních děl	Světová a česká literatura do konce 18. století	min. 2 literární díla
	Světová a česká literatura 19. století	min. 3 literární díla
	Světová literatura 20. a 21. století	min. 4 literární díla
	Česká literatura 20. a 21. století	min. 5 literárních děl
Minimálně dvěma literárními díly musí být v seznamu žáka zastoupena proza, poezie, drama. Seznam žáka může obsahovat maximálně dvě díla od jednoho autora.		

*Neodevzdá-li žák vlastní seznam, u zkoušky losuje ze všech pracovních listů obsažených ve školním seznamu.

Zkouška samotná začíná poté, kdy si vylosujete číslo zadání a obdržíte příslušný pracovní list, který obsahuje výňatek z uměleckého textu a výňatek z neuměleckého textu. **Na přípravu ke zkoušce je vymezeno 20 minut, samotná zkouška trvá nejdéle 15 minut.** U zkoušky nejsou kromě **psacích potřeb** povoleny žádné pomůcky, tedy ani čtenářský deník (žáci s PUP MZ mohou využívat kompenzační pomůcky v souladu s platným doporučením školského poradenského zařízení).

Ústní zkoušku hodnotí vždy dva hodnotitelé jmenovaní ředitelem školy, kteří jsou držiteli platných osvědčení k hodnocení ústní zkoušky společné části maturitní zkoušky.

RADY A DOPORUČENÍ PRO KONÁNÍ ÚSTNÍ ZKOUŠKY

- Během přípravy na zkoušku si přehledně poznamenejte odpovědi na jednotlivé body ve struktuře zkoušky. Lepší je **psát si přípravu** spíše **heslovitě** nebo pomocí **krátkých vět**.
- Podstatou ústní zkoušky je analýza textů, převážná část zkoušky se odehrává **nad textem**. Vhodné je tedy označit si pasáže ve výňatku, jimiž budete svá tvrzení dokládat.
- Dbejte na kvalitu ústního projevu, která je samostatným kritériem hodnocení. Proto je důležité mluvit **spisovně, souvisle a srozumitelně** a vyjadřovat se v dobře strukturovaných a přehledných větách.

KRITÉRIA HODNOCENÍ

Abyste komplexní zkoušku z českého jazyka a literatury složili, musíte úspěšně vykonat všechny dílčí zkoušky. Hodnocení této zkoušky se vypočítá jako vážený průměr procentních bodů získaných v obou dílčích zkouškách, přičemž váhy didaktického testu a ústní zkoušky jsou v poměru **1 : 1**. Tento způsob hodnocení se v jarním zkušebním období uplatní i u žáků, kteří se přihlásili k opravě nebo náhradní zkoušce a kteří dosud nevykonali úspěšně písemnou práci.

Hodnocení žáků, kteří se v jarním zkušebním období přihlásili **k opravné nebo náhradní zkoušce a písemnou práci již úspěšně vykonali**, bude stanoveno na základě váženého průměru procentuálních bodů získaných ve všech třech dílčích zkouškách (didaktický test : písemná práce : ústní zkouška) v poměru **1 : 1 : 1**.

Kritéria hodnocení maturitní zkoušky a jejích dílčích zkoušek naleznete na maturita.ceremat.cz.

ZVEŘEJNĚNÍ VÝLEDKŮ

Pokud budete konat **didaktický test**, obdržíte výsledky formou tzv. výpisu výsledků didaktických testů, který bude obsahovat vaše celkové hodnocení a dílčí hodnocení všech úloh testu. Výpisy budou ředitelům škol zpřístupněny **8. června 2020**. Ředitelé škol vám výpisy předají nejpozději následující pracovní den, tedy **9. června 2020**.

Hodnocení **ústních zkoušek** vám sdělí předseda zkušební maturitní komise bez zbytečného odkladu po ukončení zkoušek v daném zkušebním dni.

Společně se zpřístupněním výpisů výsledků didaktických testů ředitelům škol bude na maturita.ceremat.cz zveřejněn také **klíč správných řešení**. Jakékoli další klíče správných řešení uveřejněné před 8. červnem 2020 na jiných webových stránkách nejsou autorizovány Centrem a mohou obsahovat podstatné chyby.

VÝLEDKOVÝ PORTÁL ŽÁKA

Doplňkovou službou k maturitní zkoušce je [výsledkový portál žáka](#), jehož prostřednictvím si můžete nechat na e-mailovou adresu zaslat vybrané výsledkové dokumenty.

K registraci do výsledkového portálu žáka potřebujete pouze svůj autentizační kód VPŽ, který je uveden na výpisu z přihlášky nebo na pozvánce ke konání písemných zkoušek společné části.

ZDROJE INFORMACÍ

Základním dokumentem pro přípravu k maturitní zkoušce z českého jazyka a literatury je platný [katalog požadavků](#). Na zkoušku vám pomohou se připravit i oficiální webové stránky Centra maturita.ceremat.cz, na kterých můžete nalézt desítky didaktických testů, ukázky pracovních listů k ústní zkoušce a mnoho dalších užitečných informací včetně pravidel pro uzpůsobení zkoušek pro žáky s PUP MZ.

O všech důležitých skutečnostech týkajících se maturitní zkoušky pravidelně informuje také facebookový profil [Udělán maturitu](#).

Informace ze zdrojů mimo oficiální webové stránky Centra maturita.ceremat.cz a facebookový profil [Udělán maturitu](#) mohou být nepřesné a zavádějící. Pro ověření informací nás neváhejte kontaktovat prostřednictvím zmíněného profilu, e-mailu info@ceremat.cz nebo telefonního čísla **224 507 507**.

Aktuální informace o maturitní zkoušce naleznete na facebookovém profilu Centra [Udělán maturitu](#).